

Elvira — Jaan Willem Sibul, Amastris — Karmen Puis.

VANEMUINE

Ooper-komöödia sakslaselt tänasele eesti vaatajale

„Eesti Päevaleht“, 4. XI 1977

HEILI VAUS

esietendub

**Händeli koomiline ooper
"XERXES"**

Vanemuise teatris 9. novembril

**Lavastaja Joachim Herz
Osades Mati Kõrts, Eve Randkivi
jt.**

Pühapäeval Vanemuises esietenduva ooper-komöödiaga loodab hinnatud saksa ooperilavastaja Joachim Herz publikule löbu pakkuda. Loo põhiteemadena vastanduvad suurushullustus ja siiras kiindumus.

Londonis, Viinis, Salzburgis, Buenos Aireses, Moskvas jm lavastanud Joachim Herz on Eestis varem läbi viinud Mozarti ooperite meistrkursusi.

Herz on öelnud, et püüab teha muusikateatrit, mis jõuab võimalikult iga vaatajani. Laulmist peab ta inimese üheks sisemiselt põhjendatud väljendusviisiks. Sobivuse korral püüab ta oma ooperilavastusi ühendada Brechti teatri-printsiipidega.

Lavastaja Joachim Herz, miks just Händel ja "Xerxes"?

Händelit on Eestis vähe lavastatud, vaid Arne Miku "Alcina" 1985. aastal Estonias. Händel on muusikateatris üks tähelepanuväärsemaid meistreid, seda on viimastel aastakümnetel maailmas järjest enam mõistma hakatud. Arvasime, et see ooper-komöödia oma huumori ja võrratu muusikaga oleks siinsele publikule just see õige, ja ka siinsele muusikutele uus kogemus.

Millest ooper räägib?

Oma võimuga hooplevast kuningast, kes teisi arvestamata ajab taga oma löbu. Nali on selles, et ta komistab ise oma suurushullustuse otsa ja jääb lõpuks narriks, samas kui truu kiindumus ja kindlameelsus leiavad tasu.

rohkem kasutada. Õ-tähte harjutan seni küll edutult. Nii mõnigi asi teeb seoses keelega meile palju nalja, hobi-lingvistina uurin usinalt soomeugri iseärasusi.

Direktor Jaak Viller on moodustanud osalt vanemuislavastest, osalt tallinlastest ehtsa lauljatest-komödianditidest koosneva ansambli. Kõik on hingega asja juures, ka koostöö kooriga on kulgenud laitmatult. Tõelise üllatuse valmistas tehniline personal – töömahukad dekoratsioonid olid valmis juba esimeseks lavaprooviks. Kunstnik Kustav-Agu Püümani visuaalne lahendus – löbus pärjalik-barokne teater – on veenev.

Üllatas ka verinoor dirigent Lauri Sirp koos kolme graatsiaga klahvpillide taga.

Millised on muljed Eestis nähtud lavastustest?

Peeter Jalaka lavastatud Stravinski "Söduri lugu" lausa imetlesin: see pole üksnes uuelaadne, vaid ka veenev lavaliselt ja muusikaliselt. Samad sõnad kehtivad Orpheuse-õhtu kohta, mille tõi lavale Eesti Muusikaakadeemia ooperistuudio Arne Miku juhtimisel.

Nägin ka "Figaro pulma" Estonias, Vanemuises "Fausti" silmanähtava Moskva-õhtu. Täiendavalt

kult iga vaatajani. Lauimist peab ta inimese üheks sisemiselt põhjendatud väljendusviisiks. Sobivuse korral püüab ta oma ooperilavastusi ühendada Brechti teatri-printsiipidega.

Lavastaja Joachim Herz, miks just Händel ja "Xerxes"?

Händelit on Eestis vähe lavastatud, vaid Arne Miku "Alcina" 1985. aastal Estonias. Händel on muusikateatris üks tähelepanuväärsemaid meistreid, seda on viimastel aastakümnetel maailmas järjest enam mõistma hakatud. Arvasime, et see ooper-komöödia oma huumori ja võrratu muusikaga oleks siinsele publikule just see õige, ja ka siinsetele muusikutele uus kogemus.

Millest ooper räägib?

Oma võimuga hooplevast kuningast, kes teisi arvestamata ajab taga oma lõbu. Nali on selles, et ta komistab ise oma suurushullustuse otsa ja jääb lõpuks narriks, samas kui truu kiindumus ja kindlameelsus leiavad tasu.

Vaataja peaks tundma lõbu inimlikest eksimustest ja eksitustest, luhtuvatest ambitsioonidest, "köveratest" karakteritest ja kiusatustest, millest ei pääse ka sirgjoonelised tegelased. Erich Kõlari tõlge on tohult vaimukas.

Kuidas olete rahul proovidega?

Paras pätkel on see, et ma ei oska eesti keelt, kuigi püüan seda järjest

ugri iseärasusi.

Direktor Jaak Viller on moodustanud osalt vanemuislastest, osalt tallinlastest ehtsa lauljatest-komöödiantidest koosneva ansambli. Kõik on hingegea asja juures, ka koostöö kooriga on kulgenud laitmatult. Tõelise üllatuse valmistas tehniline personal – töömahukad dekoratsioonid olid valmis juba esimeseks lavaprooviks. Kunstnik Kustav-Agu Püümani visuaalne lahendus – lõbus pärsialik-barokne teater – on veenev.

Üllatas ka verinoor dirigent Lauri Sirp koos kolme graatsiaga klahvpillide taga.

Millised on muljed Eestis nähtud lavastustest?

Peeter Jalaka lavastatud Stravinski "Söduri lugu" lausa imetlesin: see pole üksnes uuelaadne, vaid ka veenev lavaliselt ja muusikaliselt. Samad sõnad kehtivad Orpheuse-õhtu kohta, mille tõi lavale Eesti Muusikaakadeemia ooperistuudio Arne Miku juhtimisel.

Nägin ka "Figaro pulma" Estonias, Vanemuises "Fausti" silmapaistva Mephistophelesega Taisto Noore tõlgenduses ja "Othellot" – muljet avaldas tenor Ivo Kuusk.

Üldiselt võib praegu muusikateatris märgata, et lavastajad jäävad teosele alla ning, et seda varjata, poogivad tükile külge ideid, mis satuvad vastuollu draama ja muusikaga. Tulemuseks on sageli kramp. Või esitatakse masendavalt vanamoelisi lahendusi eesrindliku lavastuse pähe.